

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

Evidenčné číslo: 103002

**APLIKÁCIA OCEŇOVACÍCH ZÁSAD PRI OCEŇOVANÍ MAJETKU
A ZÁVÄZKOV PODĽA SLOVENSKEJ PRÁVNEJ ÚPRAVY
ÚČTOVNÍCTVA**

Bakalárska práca

2014

Monika Kölesová

**ENOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY**

**APLIKÁCIA OCEŇOVACÍCH ZÁSAD PRI OCEŇOVANÍ MAJETKU
A ZÁVÄZKOV PODĽA SLOVENSKEJ PRÁVNEJ ÚPRAVY
ÚČTOVNÍCTVA**

Bakalárska práca

Študijný program: Účtovníctvo

Študijný odbor: 6209 Účtovníctvo

Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva

Vedúci záverečnej práce: Ing. Beáta Bednárová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

03. 05. 2014

.....

Pod'akovanie

Touto cestou si dovoľujem poďakovať sa vedúcej bakalárskej práce Ing. Beáte Bednárovej za odbornú pomoc a cenné rady, ktoré mi poskytla pri jej vypracovaní.

ABSTRAKT

KÖLESOVÁ, Monika: *Aplikácia oceňovacích zásad pri oceňovaní majetku a záväzkov podľa slovenskej právnej úpravy účtovníctva*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva – Vedúca záverečnej práce: Ing. Beáta Bednárová. – Bratislava: FHI EU, 2013, 35 s.

Cieľom záverečnej práce bolo objasniť problematiku účtovných zásad aplikovaných pri oceňovaní majetku a záväzkov, so zameraním na ich uplatňovanie v účtovníctve účtovnej jednotky podľa slovenskej právnej úpravy účtovníctva.

Práca je rozdelená do troch kapitol. Obsahuje niekoľko pomocných tabuliek na prehľadnejšie vysvetlenie danej problematiky. Prvá kapitola je venovaná objasňovaniu teoretických poznatkov ohľadom oceňovania a účtovných zásad využívaných pri oceňovaní. V druhej časti je vymedzený cieľ a metódy skúmania aplikované pri vypracovaní bakalárskej práce.

Tretia kapitola charakterizuje aplikáciu jednotlivých oceňovacích zásad v rámci nami vytvorenej fiktívnej účtovnej jednotky. Výsledkom riešenia danej problematiky je zobrazenie aplikácie účtovných zásad využívaných pri oceňovaní majetku a záväzkov na konkrétnych príkladoch.

Ako metodický prostriedok bakalárskej práce bol použitý analyticko-syntetický postup.

Kľúčové slová: oceňovanie, objekt oceňovania, účtovné zásady, oceňovacie zásady, princípy, ceny

ABSTRACT

KÖLESOVÁ, Monika: *Application of valuation principles for the valuation of assets and liabilities in accordance with Slovak accounting legislation*. – Economic University of Bratislava. Faculty of Business Informatics; Department of Accounting and Auditing. – Mentor of thesis: Ing. Beáta Bednárová. – Bratislava: FHI EU, 2013, 35 p.

The aim of thesis was to clarify the issue of the accounting principles applied in the valuation of assets and liabilities with setting of its application in the accounting of entity in accordance with Slovak legislation.

Thesis is divided into 3 sections. It contains several auxiliary tables for clearer explanation of the issue. The first chapter is devoted to clarifying the theoretical knowledge regarding valuation and accounting principles used in the valuation. The second section illustrated the target and methods of working-out thesis.

The third chapter describes the application of valuation principles within a fictitious entity. It also deals with practical demonstration of valuation with compliance the accounting principles. The result of solving the issue is to show the application accounting principles used in the valuation of assets and liabilities on specific examples.

There was using analytical and synthetic progression in thesis as methodical method.

Key word: valuation, object of valuation, accounting principles, valuation principles, principles, prices

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

CZK – česká koruna

DHM – dlhodobý hmotný majetok

DNM – dlhodobý nehmotný majetok

DPH – daň z pridanej hodnoty

DÚ – daňový úrad

ECB – Európska centrálna banka

EUR – euro

IÚD – interný účtovný doklad

MF SR – Ministerstvo financií Slovenskej republiky

PFA – prijatá (dodávateľská) faktúra

PRI – príjemka

SHV a SHV – samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí

TV – televízor

USD – americký dolár

VBÚ – výpis z bankového účtu

VFA – vystavená (odberateľská) faktúra

VH – výsledok hospodárenia

VYD – výdajka

ZOZNAM TABULIEK A SCHÉM

Tabuľka č. 1 <i>Účtovné prípady v priebehu účtovného obdobia</i>	31
Tabuľka č. 2 <i>Konečné zostatky účtov majetku a zdrojov majetku</i>	34
Tabuľka č. 3 <i>Účtovné prípady týkajúce sa kurzových rozdielov</i>	38
Tabuľka č. 4 <i>Účtovné prípady spojené s obstaraním tovaru</i>	42
Tabuľka č. 5 <i>Postup výpočtu opravnej položky a jej zaúčtovanie</i>	43
Tabuľka č. 6 <i>Výpočet výšky rezervy a jej zaúčtovanie</i>	44
Tabuľka č. 7 <i>Odpisový plán</i>	45
Tabuľka č. 8 <i>Zaúčtovanie obstarania a odpisov nákladného automobilu za rok 2014</i>	46
Schéma č. 1 <i>Bilančná rovnica</i>	27
Schéma č. 2 <i>Bilančný princíp ku dňu vzniku účtovnej jednotky</i>	28
Schéma č. 3 <i>Bilančný princíp v priebehu účtovného obdobia</i>	29
Schéma č. 4 <i>Vplyv nákladov a výnosov na bilančný princíp</i>	30
Schéma č. 5 <i>Účtovná závierka k 20. 4.</i>	32
Schéma č. 6 <i>Postup krokov podľa zásady bilančnej kontinuity</i>	35

OBSAH

Úvod	10
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	12
1.1 Podstata a teoretické východiská oceňovania	12
1.2 Právna úprava oceňovania	15
1.3 Základná charakteristika účtovných zásad	16
1.4 Účtovné zásady aplikované pri oceňovaní	18
1.4.1 Elementárne účtovné zásady aplikované pri oceňovaní	18
1.4.2 Všeobecne uznávané účtovné zásady aplikované pri oceňovaní	20
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	24
3 Výsledky práce a diskusia	26
3.1 Predstavenie účtovnej jednotky	26
3.2 Aplikácia elementárnych účtovných zásad týkajúcich sa oceňovania	27
3.3 Aplikácia všeobecne uznávaných účtovných zásad týkajúcich sa oceňovania	33
3.3.1 Zásada bilančnej kontinuity	33
3.3.2 Zásada kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód	35
3.3.3 Zásada prednosti podstaty pred formou	36
3.3.4 Zásada zákazu kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov	37
3.3.5 Akruálny princíp	39
3.3.6 Zásada nepretržitosti pokračovania v činnosti	39
3.3.7 Zásada oceňovania v historických cenách	40
3.3.8 Zásada opatrnosti	42
3.3.9 Zásada vecného a časového priradovania nákladov k výnosom	46
Záver	47
Zoznam použitej literatúry	49

ÚVOD

Základným cieľom účtovníctva je poskytovanie informácií o majetkovej, finančnej a výnosovej situácii účtovnej jednotky používateľom, ktorí na základe získaných informácií prijímajú rozhodnutia. Na dosiahnutie tohto cieľa sa postupom času vyvinuli a ustálili také zásady, na ktorých je účtovníctvo postavené. Tieto zásady mali vysoký vplyv na vytvorenie súčasného finančného účtovníctva.

Jedným z kľúčových problémov riešených v účtovníctve je aj oceňovanie, ktoré ovplyvňuje kvalitu informácií poskytovaných používateľom. Použitie konkrétnej techniky oceňovania majetku a záväzkov je výsledkom aplikácie právnych noriem a všeobecne uznávaných účtovných zásad a princípov v oblasti oceňovania. Problematika oceňovania pri aplikácii oceňovacích zásad má nezastupiteľný význam skloňovaný vo všetkých aspektoch účtovníctva, vzhľadom na fakt, že účtovníctvo je vykazované v peňažných jednotkách.

V rámci prvej kapitoly sa zameriavame na podstatu oceňovania v účtovníctve, právnu úpravu oceňovania a charakteristiku účtovných zásad aplikovaných pri oceňovaní v členení na elementárne a všeobecne uznávané. Keďže oceňovanie sa považuje za jednu z najdôležitejších oblastí účtovníctva, je potrebné dodržiavať určité oceňovacie princípy a účtovné zásady pri oceňovaní objektu oceňovania, a to za účelom poskytovania presných a spoľahlivých informácií vykázaných v účtovníctve a prezentovaných v účtovnej závierke účtovnej jednotky, používateľom informácií. Druhá časť prvej kapitoly je venovaná vymedzeniu jednotlivých účtovných zásad aplikovaných pri oceňovaní podľa platných právnych predpisov v Slovenskej republike.

Cieľom bakalárskej práce je priblížiť problematiku oceňovania a účtovných zásad aplikovaných pri oceňovaní majetku a záväzkov, a taktiež poukázať na potrebu ich dôslednej aplikácie v účtovníckej praxi. Preto je táto bakalárska práca štruktúrovaná do troch kapitol.

V tretej kapitole sme uviedli praktickú aplikáciu konkrétnych účtovných zásad týkajúcich sa oceňovania s využitím jednoduchých účtovných prípadov, ktoré sa môžu v rámci vedenia účtovníctva často vyskytovať. Taktiež sme sa oboznámili s vplyvom uplatňovaných účtovných zásad na účtovnú závierku účtovnej jednotky účtujúcej v sústave

podvojného účtovníctva. Tieto zásady sme rozdelili na elementárne (základné), ktoré tvoria základ pre fungovanie účtovníctva, a na všeobecne uznávané, ktoré sú spojené s obsahovou stránkou informácií účtovníctva.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

1.1 Podstata a teoretické východiská oceňovania

Najčastejšie používaným prostriedkom na kvantifikáciu ekonomických javov je vyjadrenie objektu oceňovania v peňažných jednotkách. V účtovníctve účtovnej jednotky sa využíva aj vyjadrenie v naturálnych (fyzických) jednotkách, ktoré sa používajú iba doplnkovo a na určitom stupni spracovania sa musia previesť na peňažné jednotky, keďže v účtovníctve účtovnej jednotky možno zaznamenať len tie skutočnosti, ktorých cenu vieme vyjadriť v peňažných jednotkách. Ekonomické javy, ktoré sa zaznamenávajú v účtovníctve a na konci účtovného obdobia sa vykazujú v účtovnej závierke, t. j. ktoré sú predmetom účtovníctva, sa musia vyjadriť v adekvátnej cene teda oceniť. Z uvedeného vyplýva aj definícia oceňovania: „**Oceňovanie** je spôsob (postup) vyjadrovania objektu oceňovania v peňažných jednotkách (cenách).“¹

V teórii oceňovania sa využívajú dva pojmy v súvislosti s oceňovaním, a to:

- **Hodnota**² – ide o súhrn úžitkových vlastností majetku a zdrojov majetku, ktoré sú schopné uspokojiť ľudskú potrebu. Môže byť vyjadrená číslom, čo predstavuje skutočnosť, že na koľko si daný majetok alebo zdroj majetku ceníme.
- **Cena** – „je mierou hodnoty objektu oceňovania vyjadrenou v peňažných jednotkách.“³ Taktiež je nástrojom sprostredkovania výmeny jednotlivých druhov majetku a zdrojov majetku.

Oceňovanie je kardinálnym problémom účtovníctva, keďže na základe údajov získaných z účtovníctva a z účtovnej závierky účtovnej jednotky používateľa informácií z účtovníctva hodnotia finančnú situáciu a výnosnosť účtovnej jednotky, ktoré ovplyvňujú rozhodnutia používateľov. Od oceňovania závisí vypovedacia schopnosť všetkých ekonomických informácií zaznamenaných v účtovníctve a vykázaných v účtovnej závierke. Podstatou oceňovania je výber oceňovacej veličiny, resp. ceny, ktorá sa použije

¹ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: *Účtovníctvo*. 1. vydanie, Bratislava. IURA EDITION, 2012. ISBN 978-80-8087-418-8. s. 186.

² MÁZIKOVÁ, K. – BOUŠKOVÁ, D. – MATEAŠIKOVÁ, M.: *Účtovníctvo A (učebný text)*. 1. vydanie, Bratislava. IURA EDITION, 2009. ISBN 978-80-8078-294-8. s. 101.

³ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: *Účtovníctvo*. 1. vydanie, Bratislava. IURA EDITION, 2012. ISBN 978-80-8087-418-8. s. 186.

na ocenenie objektu ocenenia, a ktorá predstavuje peňažné vyjadrenie objektu ocenenia. Použitý spôsob oceňovania majetku a záväzkov, a tým aj výber oceňovacej veličiny, závisí od⁴:

- **Účelu, resp. dôvodu oceňovania** – ako sú napríklad:
 - obstaranie majetku,
 - vznik pohľadávok a záväzkov,
 - vypracovanie cenových kalkulácií pre potreby stanovenia predajnej ceny podnikovej produkcie = vypracovanie kalkulácie nákladov,
 - zostavenie účtovnej závierky,
 - potreba vyčíslenia základu dane z príjmov a výpočtu výšky daňovej povinnosti voči daňovému úradu,
 - predaj alebo likvidácia účtovnej jednotky.
- **Objektu oceňovania** – objektom oceňovania môžu byť jednotlivé druhy majetku a záväzkov podnikateľskej účtovnej jednotky, alebo aj účtovná jednotka ako celok. V prípade, ak ide o jednotlivé druhy majetku a záväzkov hovoríme o individuálnom objekte oceňovania a v prípade ak ide o účtovnú jednotku ako celok hovoríme o celkovom objekte oceňovania.
- **Času oceňovania** – teda dňa ocenenia.

Podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o účtovníctve) sa dňom ocenenia rozumie:

- **deň uskutočnenia účtovného prípadu** – dňom uskutočnenia účtovného prípadu podľa opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva (ďalej len opatrenie MF SR o postupoch účtovania v podvojnóm účtovníctve) podľa § 2 sa rozumie deň splnenia dodávky, platby záväzku, inkasa pohľadávky, započítania pohľadávky, postúpenia pohľadávky, prevzatia dlhu, poskytnutia a prijatia preddavku, úhrady úveru alebo pôžičky poskytnutím nového úveru alebo pôžičky, zistenia manka na majetku a záväzkoch, schodku, prebytku majetku, vkladu do obchodnej spoločnosti a družstva, pohybu majetku vo vnútri účtovnej jednotky

⁴ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: *Účtovníctvo*. 1. vydanie, Bratislava. IURA EDITION, 2012. ISBN 978-80-8087-418-8. s. 186 a 187.

a deň zistenia ďalších skutočností, ak účtovná jednotka má k dispozícii potrebné podklady, ktoré dokumentujú tieto skutočnosti.

- **deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka** – dňom, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, ak ide o zostavenie riadnej účtovnej závierky, sa rozumie posledný deň účtovného obdobia, či už účtovná jednotka využíva účtovné obdobie kalendárny rok alebo hospodársky rok. V prípade mimoriadnej účtovnej závierky, je to ktorýkoľvek deň v rámci účtovného obdobia, ku ktorému sa uzatvoria účtovné knihy, t. j. deň zániku, deň predchádzajúci dňu vstupu účtovnej jednotky do likvidácie alebo dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu.
- **iný deň v priebehu účtovného obdobia** – ak sa to vyžaduje podľa osobitných predpisov, ktorým sú napríklad zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov, zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách v znení neskorších predpisov a zákon č. 594/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní v znení neskorších predpisov.

Informácie, ktoré sú zaznamenané v účtovníctve v konkrétnych oceňovacích veličinách a ktoré sú získavané z účtovníctva sú vzácnym zdrojom obsahu a vypovedacej schopnosti všetkých ekonomických skutočností účtovaných v účtovníctve a prezentovaných v účtovnej závierke. Od spôsobu oceňovania majetku a záväzkov závisí aj výška nákladov, výnosov, a teda aj výška výsledku hospodárenia účtovnej jednotky, ktorý je súčasťou vlastného imania podnikateľskej účtovnej jednotky. Náklady a výnosy sa samostatne neoceňujú.

Účtovný informačný systém sa skladá z dvoch súčastí, a to z finančného účtovníctva a z manažérskeho účtovníctva, aj oceňovanie členíme na oceňovanie vo finančnom účtovníctve a v manažérskom účtovníctve. Vo finančnom účtovníctve rozlišujeme oceňovanie v bežnom účtovnom období, kde ide o ocenenie v deň uskutočnenia účtovného prípadu, teda ocenenie prvotné. Na druhej strane používame aj ocenenie v účtovnej závierke, kde ide o ocenenie ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, teda ocenenie následné. Je potrebné uviesť aj oceňovanie v manažérskom účtovníctve, kde rozlišujeme oceňovanie vychádzajúce z minulosti, ktorý sa využíva v nákladovom účtovníctve. Na druhej strane používame aj ocenenie orientujúce sa na budúcnosť, teda ide o oceňovanie vychádzajúce z plánov a rozpočtov. V manažérskom účtovníctve ide skôr o kalkulácie nákladov, ktoré sa využívajú na ocenenie vlastných výkonov.

1.2 Právna úprava oceňovania

Na území Slovenskej republiky sa bežné účtovníctvo ako aj zostavenie a obsah účtovnej závierky upravuje záväznými právnymi predpismi vyznačujúcimi sa vysokým stupňom regulácie, a do ktorých je zakomponované právo Európskej únie, prostredníctvom normatívnych právnych aktov Európskej únie adresovaných členských štátom nazývaných smernice Európskej únie. Tieto smernice sú záväzne pre jednotlivé členské štáty vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód ich dosiahnutia sa ponecháva vnútroštátnym orgánom. Slovenská republika patrí k tým krajinám, kde účtovníctvo usmerňuje štát prostredníctvom štátnej inštitúcie poverenej riadením účtovníctva, ktorou je Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Legislatíva Slovenskej republiky v oblasti oceňovania má 3 úrovne:

- zákonná úroveň,
- úroveň opatrení,
- úroveň ostatných predpisov.

Na území Slovenskej republiky sa za základnú právnu normu, ktorá upravuje spôsoby oceňovania, považuje zákon o účtovníctve. Problematikou oceňovania sa zaoberá konkrétne piata časť zákona s názvom *Spôsoby oceňovania*, v rámci ktorej sa definujú základné pojmy, ako sú deň ocenenia majetku a záväzkov a jednotlivé oceňovacie veličiny (obstarávacia cena, reprodukčná obstarávacia cena, vlastné náklady, menovitá hodnota, reálna hodnota, čistá realizačná hodnota a skutočná hodnota). Okrem toho sa táto časť zákona zaoberá aj spôsobom ocenenia majetku a záväzkov v cudzej mene, tiež použitím oceňovacích veličín pri oceňovaní jednotlivých objektov ocenenia.

Oceňovanie je regulované aj prostredníctvom opatrenia MF SR o postupoch účtovania v podvojnóm účtovníctve, ktoré upravuje aplikáciu jednotlivých zásad a metód oceňovania, taktiež podrobnosti o postupoch účtovania pri oceňovaní majetku a záväzkov. Okrem toho Ministerstvo financií Slovenskej republiky vydáva aj Metodické pokyny týkajúce sa rôznych oblastí, v rámci ktorých sa nenariaďujú účtovným jednotkám žiadne povinnosti, uvádza sa v nich len možný návod na riešenie problémov oceňovania.

Medzi ostatné predpisy upravujúce spôsoby a postupy oceňovania patrí napríklad aj vnútorný predpis účtovnej jednotky. Ide o písomnosť, ktorú vydáva účtovná jednotka

a v ktorej sú premietnuté všetky závažné skutočnosti rozhodujúce pri účtovaní a zostavovaní účtovnej závierky v príslušnom účtovnom období. Vnútorný predpis, ktorý bol vypracovaný účtovnou jednotkou, sa po schválení príslušným orgánom stáva pre účtovnú jednotku záväzným a má silu právnej normy. Medzi základné oblasti, ktoré vyžadujú úpravu vnútorným predpisom patria napríklad odpisový plán, oceňovanie DHM a DNM, ktorý vyplýva z možnosti voliteľnosti postupov oceňovania, taktiež spôsob oceňovania zásob a podobne.

Na nadnárodnej úrovni upravuje oceňovanie smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ z 26. júna 2013 o ročných účtovných závierkach, konsolidovaných účtovných závierkach a súvisiacich správach určitých druhov podnikov, ktorou sa mení smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/43/ES a zrušujú smernice Rady 78/660/EHS (Štvrtá smernica) a 83/349/EHS (Siedma smernica). Uvedená smernica sa predovšetkým zaoberá formálnou stránkou účtovnej závierky a jej cieľom je zabezpečiť porovnateľnosť a priehľadnosť informácií uvedených v účtovných závierkach vo všetkých členských štátoch Európskej únie. Okrem tejto smernice oceňovanie upravujú na nadnárodnej úrovni aj Medzinárodné štandardy finančného vykazovania (angl. International Financial Reporting Standards – IFRS) a Všeobecne uznávané účtovné princípy v Spojených štátoch amerických (ang. United States Generally Accepted Accounting Principles – US GAAP).

1.3 Základná charakteristika účtovných zásad

Pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky musí účtovná jednotka dodržiavať účtovné zásady a účtovné metódy, o ktorých musí v požadovaných prípadoch informovať v poznámkach účtovnej závierky. „Účtovné zásady predstavujú súbor určitých pravidiel, princípov, uznaných praktických poznatkov a zákonitostí, ktoré účtovné jednotky dodržiavajú pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky“⁵. V súčasnosti sa v účtovníctve uplatňujú zásady, ktoré vychádzajú z predpokladu existencie trhovej ekonomiky. Zákonitosti tejto ekonomiky predstavujú východisko pre účtovné zásady a v mnohých prípadoch aj pre účtovné metódy, pričom účtovnými metódami

⁵ ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A.: *Podvojný účtovníctvo pre podnikateľov*. Bratislava: IURA EDITION, 2005. ISBN 80-8078-043-9. s 11.

rozumieme spôsoby a postupy, ktoré účtovné jednotky využívajú na zabezpečenie dodržania účtovných zásad. Účtovné zásady sa niekedy označujú aj pojmom účtovné princípy⁶, resp. princípy účtovníctva. Jednotlivé účtovné zásady sú v slovenskej právnej úprave vymedzené priamo, teda zo zákona priamo vyplývajú, alebo vyplývajú len nepriamo.

Základnou zásadou pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky je **zásada verného a pravdivého zobrazenia skutočností**, ktorej sú podriadené všetky ostatné účtovné zásady, pretože dodržanie všetkých ostatných zásad vedie k dosiahnutiu verného a pravdivého zobrazenia. Táto zásada vychádza zo zákona o účtovníctve v súlade s ktorým: „Účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, a o finančnej situácii účtovnej jednotky“⁷. Podľa zákona o účtovníctve „Zobrazenie v účtovnej závierke je verné, ak obsah položiek účtovnej závierky zodpovedá skutočnosti a je v súlade s ustanovenými účtovnými zásadami a účtovnými metódami. Zobrazenie v účtovnej závierke je pravdivé, ak sú pri ňom použité účtovné zásady a účtovné metódy, ktoré vedú k dosiahnutiu verného zobrazenia skutočnosti v účtovnej závierke.“⁸

Zásady, ktorými sa riadi účtovná jednotka pri vedení účtovníctva a pri zostavovaní účtovnej závierky a ktoré vedú k zobrazeniu verného a pravdivého obrazu, možno rozdeliť na dve skupiny:⁹

- **Elementárne** (základné) **zásady** – označujú sa ako predpoklady alebo východiská existencie účtovníctva, teda sú prirodzené požiadavky, bez ktorých by sme o účtovníctve vôbec nemohli hovoriť. Patria sem:

- zásada účtovnej jednotky,
- zásada merania pomocou peňažnej jednotky,
- zásada preukázateľnosti účtovníctva,
- zásada účtovného obdobia,
- bilančný princíp (týka sa len podvojného účtovníctva).

- **Všeobecne uznávané účtovné zásady** – sú spojené s obsahovou stránkou informácií účtovníctva, sú východiskom pri určovaní obsahovej náplne položiek výkazov

⁶ V rámci tejto bakalárskej práce budeme považovať pojem zásady a pojem princípy za synonymá.

⁷ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, § 7 ods. 1.

⁸ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, § 7 ods. 2.

⁹ ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A.: *Podvojný účtovníctvo pre podnikateľov*. Bratislava. IURA EDITION, 2005. ISBN 80-8078-043-9. s. 11 a s. 14.

účtovnej závierky a požiadaviek na uvádzanie informácií v poznámkach účtovnej závierky. Sú zamerané predovšetkým na to „čo“, „v akom ocenení“ a „akým spôsobom“ sa vykazuje v účtovnej závierke. Zaradujeme sem:

- zásadu bilančnej kontinuity,
- zásadu kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód,
- prednosť podstaty pred formou,
- zásadu zákazu kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov,
- akruálny princíp - zohľadnenie všetkých nákladov a výnosov v účtovnom období, v ktorom vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady, inkasa alebo na deň vyrovnania iným spôsobom,
- zásadu nepretržitosti pokračovania v činnosti,
- zásadu oceňovania v historických cenách,
- zásadu opatrnosti,
- zásadu vecného a časového priradovania nákladov k výnosom.

1.4 Účtovné zásady aplikované pri oceňovaní

V rámci tejto podkapitoly sa budeme zaoberať jednotlivými účtovnými zásadami, ktoré sa dodržiavajú pri oceňovaní majetku a záväzkov účtovnej jednotky a ktoré sme rozdelili na elementárne účtovné zásady aplikované pri oceňovaní a všeobecne uznávané účtovné zásady aplikované pri oceňovaní.

1.4.1 Elementárne účtovné zásady aplikované pri oceňovaní

Elementárny účtovné zásady sa označujú aj ako základné, pretože bez ich dodržania by účtovníctvo neexistovalo. Predstavujú prirodzené požiadavky na vedenie účtovníctva a vykazovanie skutočností v účtovníctve. Medzi elementárne účtovné zásady úzko späté s oceňovaním patria:

- zásada merania pomocou peňažnej jednotky,
- bilančný princíp.

V rámci bakalárskej práce sa budeme zaoberať zo zásadou merania pomocou peňažnej jednotky a s bilančným princípom, keďže tieto zásady sú najviac prepojené s oceňovaním. Oceňovanie ovplyvňujú aj ostatné elementárne zásady, ako sú zásada účtovnej jednotky, zásada preukázateľnosti účtovníctva a zásada účtovného obdobia.

Zásada merania pomocou peňažnej jednotky vychádza z toho, že všetky skutočnosti, o ktorých je účtovná jednotka povinná účtovať, a ktoré je povinná vykázať v účtovnej závierke sa musia oceniť. Podľa zákona o účtovníctve „Účtovná jednotka je povinná viesť účtovníctvo a zostavovať účtovnú závierku v peňažných jednotkách meny euro“.¹⁰ O majetku a záväzkoch vyjadrených v cudzej mene je účtovná jednotka povinná účtovať aj v eurách, aj v cudzej mene (cudzia mena sa prepočítava na eurá v konkrétnom prípade podľa spôsobov, ktoré ustanovuje zákon o účtovníctve). Používanie peňažných prostriedkov ako mernej jednotky v účtovníctve neznamená, že sa nevyužívajú aj naturálne merné jednotky, ale tieto jednotky sa musia na určitom stupni účtovného spracovania previesť na peňažné jednotky.

Bilančný princíp je základom konštrukcie súvahy, ktorá je základným výkazom účtovnej závierky, a vychádza z toho, že na majetok účtovnej jednotky pozeráme z dvoch hľadísk, a to na jednej strane z hľadiska formy, t. j. v akých konkrétnych druhoch majetku má účtovná jednotka uložené svoje prostriedky. Na druhej strane z hľadiska zdrojov, t. j. odkiaľ získala účtovná jednotka svoj majetok a z akých zdrojov ho financovala, tieto zdroje členíme na vlastné (označované pojmom vlastné imanie) a cudzie (označované pojmom záväzky). Uvedený princíp je základným princípom podvojného účtovníctva, od nej je odvodená podvojnosť účtovných zápisov. Základom bilančného princípu je rovnosť ocenia majetku v účtovníctve a ocenenia zdrojov majetku, t. j. vlastného imania a záväzkov, táto rovnosť je premietnutá v bilančnej rovnici, ktorá sa znázorňuje nasledovne:

$$\text{MAJETOK} = \text{ZDROJE MAJETKU}$$

$$\text{MAJETOK} = \text{VLASTNÉ IMANIE} + \text{ZÁVÄZKY}$$

¹⁰ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov § 4 ods. 7.

1.4.2 Všeobecne uznávané účtovné zásady aplikované pri oceňovaní

Všeobecne uznávané účtovné zásady sú spojené s informáciami získanými z obsahovej stránky účtovníctva a taktiež účtovnej závierky, t. j. upravujú spôsoby používania jednotlivých účtovných metód a postupov. Medzi všeobecne uznávané účtovné zásady aplikované pri oceňovaní patria:

- zásada bilančnej kontinuity,
- zásada kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód,
- prednosť podstaty pred formou,
- zásada zákazu kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov,
- aktuálny princíp,
- zásada nepretržitosti pokračovania v činnosti,
- zásada oceňovania v historických cenách,
- zásada opatrnosti,
- zásada vecného a časového priradovania nákladov k výnosom.

Zásada bilančnej kontinuity vychádza z toho, že k poslednému dňu účtovného obdobia sa konečné zostatky účtov vykázaných v súvahe v určitom ocenení musia rovnať začiatočným stavom týchto účtov k prvému dňu bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia, a to v rovnakom ocenení. Dodržaním tejto zásady sa napĺňa aj zásada účtovného obdobia, podľa ktorej musí účtovná jednotka viesť účtovníctvo od svojho vzniku až do svojho zániku. Účtovnú závierku musí zostavovať za každé účtovné obdobie, z tohto dôvodu je potrebné vecne a časovo priradiť jednotlivé účtovné prípady do účtovného obdobia, s ktorým súvisia. Ocenenie majetku a zdrojov majetku v súvahe sa prevádza z daného účtovného obdobia do bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia.

Podstatou **zásady kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód** je, že ak existuje viacero metód účtovania, oceňovania, ktoré môže účtovná jednotka využívať počas účtovného obdobia, tak zvolená metóda v jednom účtovnom období sa kontinuálne použije aj v nasledujúcom účtovnom období. Dôvodom je zabezpečenie možnosti porovnania účtovných informácií počas účtovných období a taktiež informácií vykázaných v účtovnej závierke. V prípade, ak dôjde k zmene účtovných metód a zásad, je nutné zdôrazniť prečo sa tak stalo, a táto zmena sa zaznamenáva v účtovnej závierke

v poznámkach, a môže sa uskutočniť k prvému dňu účtovného obdobia. Zásada kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód vyžaduje, aby:

- sa v každom účtovnom období rovnako usporiadali položky účtovnej závierky a ich prezentácia bola rovnaká, t. j. aby sa využívalo rovnaký spôsob prezentovania informácií v účtovnej závierke, vtedy ide o *formálnu kontinuitu*,
- sa využívali totožné spôsoby oceňovania a postupy účtovania počas celého účtovného obdobia a taktiež v dvoch po sebe nasledujúcich účtovných obdobiach, vtedy ide o *vecnú kontinuitu*.

Prednosť podstaty pred formou je zásadou, ktorá neuplývajú na oceňovanie priamo, ale s oceňovaním súvisí. Podstatou tejto zásady je, že o majetku účtuje a vykazuje ho v súvahe, a teda účtovnej jednotky vzniká potreba takýto majetok i oceniť, účtovná jednotka, ktorá majetok využíva, t. j. majetok jej prináša ekonomické úžitky, a to bez ohľadu na to, kto je jeho vlastníkom. Poukazuje na dôležitosť ekonomickej podstaty pred právnou formou. V Slovenskej republike sa zväčša táto zásada neuplatňuje, ale existujú niektoré výnimky, ako sú napr.: finančný prenájom, výhrada vlastníckeho práva, zabezpečovací prevod vlastníckeho práva a pod.

Podstatu **zásady zákazu kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov** tvorí zákaz vzájomného započítania majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov. Vyžaduje sa, aby účtovná jednotka o majetku a záväzkoch, nákladoch a výnosoch, príjmoch a výdavkoch účtovala samostatne a teda aj aby ich samostatne ocenila, a to aj v prípade, že sa vťahujú na tú istú skutočnosť. Samostatne sa musia aj oceniť a vykázať v účtovnej závierke.

Zohľadnenie všetkých nákladov a výnosov v účtovnom období, v ktorom vznikli, bez ohľadu na deň ich úhrady, inkasa, alebo na deň vyrovnania iným spôsobom, teda **akruálny princíp**, je zásadou, pri ktorej sa náklady a výnosy účtujú, oceňujú a vykazujú v účtovnej závierke vtedy, keď vzniknú, bez ohľadu na deň, kedy boli zinkasované alebo uhradené. Rovnako sa postupuje aj pri príjmoch a výdavkoch.

Zásada nepretržitého pokračovania v činnosti, sa využíva pri zostavovaní riadnej účtovnej závierky pričom sa zostavuje za predpokladu, že účtovná jednotka nemá úmysel ani povinnosť v blízkej budúcnosti pristúpiť k ukončeniu činnosti, alebo výrazne

(citeľne) obmedziť rozsah svojich podnikateľských aktivít, čo by v konečnom dôsledku viedlo k zániku účtovnej jednotky.¹¹

Blízkou budúcnosťou sa zvyčajne rozumie obdobie minimálne 12 mesiacov od posledného dňa účtovného obdobia, teda od dátumu ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka. Ocenenie jednotlivých zložiek majetku a zdrojov majetku je k tejto situácii prispôsobené. Pri tomto tvrdení vychádzame z toho, že: „Účtovná jednotka je povinná použiť účtovné zásady a metódy spôsobom, ktorý vychádza z predpokladu, že bude nepretržite pokračovania vo svojej činnosti a že u nej nenastáva žiadna skutočnosť, ktorá by ju obmedzovala alebo jej zabraňovala v tejto činnosti pokračovať aj v blízkej budúcnosti“¹². Ak by účtovná jednotka tento predpoklad porušila z dôvodu napríklad likvidácie, predaja podniku, vyrovnania alebo vyhlásenia konkurzu, môže vzniknúť dôvod na mimoriadne ocenenie.

Mimoriadnym ocenením sa rozumie ocenenie, pri ktorom sa nepoužijú historické ceny, ale reálna hodnota majetku a zdrojov majetku. Účtovná jednotka je povinná informáciu o tom, že nastala skutočnosť porušenia predpokladu uviesť v účtovnej závierke v poznámkach.

Zásada oceňovania v historických cenách je základnou zásadou, ktorá sa aplikuje pri oceňovaní majetku a záväzkov. Vychádza z toho, že majetok a záväzky sa ocenia v cene, za ktorú bol majetok obstaraný, vytvorený vlastnou činnosťou, nadobudnutý bezodplatne alebo vznikol iným spôsobom, a v ktorej vznikol záväzok alebo pohľadávka, alebo v ktorej bol záväzok prevzatý, alebo pohľadávka odplatne nadobudnutá. Ide o prvotné ocenenie majetku a záväzkov. Výhodou využívania historických cien je, že sú preukázateľné¹³, v dôsledku toho sa dajú pomerne ľahko overiť. Nevýhodou tejto zásady je, že nezohľadňuje vplyv zmeny cenovej hladiny.

„**Opatrnosť** podnikateľa sa prejavuje v posudzovaní neurčitých skutočností spôsobom, pri ktorom sa pred ostatnými nepovažuje za bohatšieho, ako v skutočnosti je.“¹⁴

¹¹ ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A.: *Podvojný účtovníctvo pre podnikateľov*. Bratislava. IURA EDITION, 2005. ISBN 80-8078-043-9. s. 16.

¹² Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov § 7 ods. 4.

¹³ Podľa zákona o účtovníctve § 32 ods. 1 je účtovníctvo účtovnej jednotky preukázateľné, ak všetky účtovné záznamy priamo dokazujú skutočnosť alebo dokazujú skutočnosť nepriamo obsahom iných preukázateľných účtovných záznamov, a ak účtovná jednotka vykonala inventarizáciu.

¹⁴ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava. IURA EDITION, 2006. ISBN 80-8078-070-6. s. 65.

Je to rozumný odhad krokov, ktoré zabraňujú tomu aby sa riziká a straty prenášali do budúcnosti. Znamená taký prístup účtovnej jednotky k odhadom vykonávaným v neistých podmienkach, pri ktorom majetok a výnosy sa nenadhodnocujú a záväzky a náklady sa nepodhodnocujú. **Zásada opatrnosti** sa uplatňuje tak, že len výnosy (zisky), ktoré boli ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, už realizované, sa vykážu v účtovnej závierke. Na druhej strane musia byť v účtovnej závierke zohľadnené všetky predpokladané riziká a predpokladané nerealizované straty.

Zásada opatrnosti sa prejavuje v troch oblastiach, a to v oblasti nákladov a výnosov, v oblasti majetku a záväzkov a v oblasti poskytovania informácií, o ktorých sa neúčtuje, ale uvádzajú sa v poznámkach účtovnej závierky.

Aplikácia zásady opatrnosti sa zabezpečuje štyrmi princípmi. Prvým je **imparitný** (nerovnaký) **princíp** a znamená, že v dôsledku uplatnenia zásady opatrnosti sa posudzujú iným spôsobom nerealizované zisky, ktoré sa neúčtujú a ani sa nevykazujú, a iným spôsobom nerealizované straty, ktoré sa účtujú a vykazujú sa. Druhým je **realizačný princíp** a znamená, že sa účtujú a vykazujú sa v účtovnej závierke len tie výnosy (zisky), ktoré boli ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, už realizované (súvisia s už predaným majetkom). Tretím je **princíp nižšej** (najnižšej) **ceny**, podľa ktorého sa „majetok vykáže v súvahe v ocenení najnižšou cenou, ktorú umožňuje použiť pri danom druhu majetku právna úprava“¹⁵. Ďalším je **princíp osvetľovania** (objasňovania) **hodnoty**, na ktorého základe účtovná jednotka uvádza informácie len v poznámkach účtovnej závierky (teda o nich neúčtuje, pretože nespĺňajú podmienky na zaúčtovanie).

Podstatu **vecného a časového priradovania nákladov k výnosom** tvorí „**princíp súmerateľnosti výnosov a nákladov**, ktorý predpokladá priradovanie nákladov k výnosom týkajúcim sa daného účtovného obdobia. Účtovná jednotka účtuje a vykazuje účtovné prípady v tom účtovnom období, s ktorým časovo a vecne súvisia, a za toto účtovné obdobie vyčíslí porovnaním zaúčtovaných nákladov a výnosov výsledok hospodárenia“¹⁶. Teda ak účtovnej jednotke v danom účtovnom období vznikne náklad, je povinná zaúčtovať, teda aj oceniť výnos, ktorý s tým súvisí, a naopak.

¹⁵ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava. IURA EDITION, 2006. ISBN 80-8078-070-6. s. 66.

¹⁶ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava. IURA EDITION, 2006. ISBN 80-8078-070-6. s. 66.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Cieľom bakalárskej práce je analyzovať problematiku účtovných zásad pri oceňovaní majetku a záväzkov podnikateľskej účtovnej jednotky a ich aplikáciu a význam ich uplatňovania počas účtovného obdobia a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Na splnenie tohto cieľa sme si stanovili tieto čiastkové ciele:

- charakteristika a teoretické vymedzenie oceňovania majetku a záväzkov podľa slovenskej právnej úpravy;
- objasnenie problematiky týkajúcich sa účtovných zásad, kde sa venujeme len jednoduchej charakteristike základných pojmov;
- bližšia charakteristika a teoretické objasnenie účtovných zásad aplikovaných pri oceňovaní majetku a záväzkov v podmienkach Slovenskej republiky, teda z pohľadu národnej právnej úpravy, pre potreby ich správneho uplatňovania v praxi.

Východiskovým materiálom použitým pri spracovaní témy bola teoretická a praktická slovenská literatúra, ktorá bola postupne zhromažďovaná a spracovávaná. Vychádzali sme okrem z literatúry aj z niektorých právnych predpisov, z ktorých základnou je zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Taktiež sme vychádzali z Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania v rámci účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva, v znení neskorších predpisov. Všetky použité literatúry a právne normy sú uvedené v zozname použitej literatúry.

Objektom skúmania bakalárskej práce bol oblasť oceňovacích zásad aplikovaných pri oceňovaní majetku a záväzkov účtovných jednotiek v Slovenskej republike. Aby sme mohli stanovené ciele dosiahnuť, najprv sme museli definovať a vysvetliť podstatu oceňovania, taktiež jednotlivé oceňovacie zásady, ktoré musia účtovné jednotky dodržiavať podľa národnej úpravy účtovníctva, aby sa dodržala základná požiadavka na vecné a pravdivé zobrazenie skutočností v účtovníctve. Po tomto kroku sme sa mohli venovať už konkrétnej aplikácii jednotlivých oceňovacích zásad využívaných pri oceňovaní jednotlivých druhov majetku a záväzkov.

Pri spracovávaní jednotlivých kapitol bakalárskej práce boli použité viaceré logické metódy a postupy. Pričom základnou metódou využívanou pri vypracovaní tejto práce bol analyticko-syntetický postup. V oblasti teoretickej analýzy bol naším cieľom zhromažďovanie, zaznamenanie, selekcia a spracovanie informácií týkajúcich sa teoretických poznatkov o oceňovaní a účtovných zásad. Takýmto spôsobom sme nadobudli presné a spoľahlivé skutočnosti o predmete bakalárskej práce. V ďalších častiach sme využívali aj niektoré zo základných metód skúmania. Aby sme problematiku oceňovania a zároveň problematiku oceňovacích zásad mohli podrobnejšie a dokonalejšie spoznať sme využívali postup analýzy, pričom analýza je rozklad celku na jeho súčasti. Pri vypracovaní bakalárskej práce sme využili aj abstrakciu, keď sme odhliadli od nepodstatných informácií, týkajúcich problematiky oceňovania a účtovných zásad aplikovaných pri oceňovaní. Na lepšie vysvetlenie a zhrnutie získaných poznatkov sme využívali postup syntézy, kedy sme spojili jednotlivé časti do celku, takýmto systémom sme prispeli k lepšiemu vymedzeniu základných pojmov. Všetky metódy prispeli k výsledkom skúmaného javu. Na základe indukcie sme rozšírili chápanie už poznaných poznatkov o problematike, ktorou sa zaoberá bakalárska práca, získaných z literárnych zdrojov a z právnych noriem.

3 Výsledky práce a diskusia

Dodržiavanie jednotlivých účtovných zásad je dôležitou súčasťou vedenia účtovníctva a zostavovania účtovnej závierky. Účtovné zásady vznikli z dôvodu prehľadnosti, a aby sa zovšeobecnila praxou vyvinuté postupy, využívané v účtovníctve. Taktiež veľkú pozornosť treba venovať aj oceňovaniu majetku a záväzkov, ktoré je dôležitou súčasťou účtovníctva každej účtovnej jednotky. V rámci tejto kapitoly sa budeme zaoberať aplikáciou jednotlivých zásad týkajúcich sa oceňovania, ktoré členíme na elementárne (základné) účtovné zásady a všeobecne uznávané účtovné zásady v súlade so slovenskou právnou úpravou účtovníctva.

3.1 Predstavenie účtovnej jednotky

V rámci bakalárskej práce budeme uvažovať o nami vytvorenej fiktívnej účtovnej jednotke s názvom MONTI electro, s. r. o.

Predmetom činnosti účtovnej jednotky je nákup a predaj čiernej techniky konečnému spotrebiteľovi alebo iným podnikateľským subjektom, ktorí tovar nakupujú s cieľom ich ďalšieho predaja. Účtovná jednotka taktiež poskytuje servisné služby v oblasti elektroniky a ekonomické poradenstvo. MONTI electro, s. r. o. je platiteľom dane z pridanej hodnoty¹⁷.

Účtovná jednotka podľa zákona o účtovníctve účtuje v sústave podvojného účtovníctva. Počas účtovného obdobia, ktorým je kalendárny rok, účtuje o nakupovaných zásobách spôsobom A účtovania zásob s použitím kalkulačných účtov. Na oceňovanie úbytku zásob, konkrétne tovaru, účtovná jednotka využíva metódu oceňovania, keď prvá cena na ocenenie prírastku zásob sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku zásob (angl. First In First Out – FIFO).

¹⁷ Ak účtovná jednotka – podnikateľ je platiteľom dane z pridanej hodnoty (ďalej len DPH), DPH odvádza na každom stupni výroby aj odbytu. Mechanizmus fungovania je založený na zdanení výstupu podnikateľa s nárokom na odpočet dane zaplatenej na vstupe.

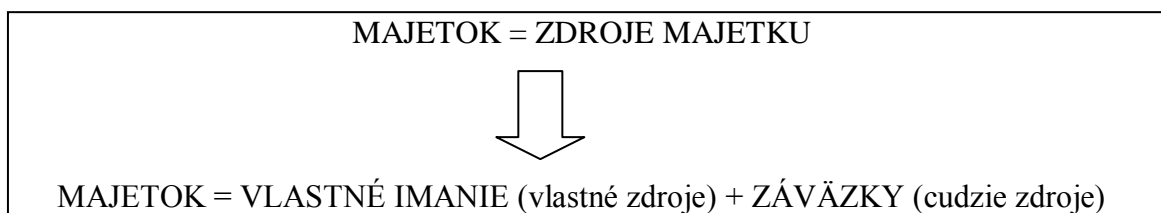
3.2 Aplikácia elementárnych účtovných zásad pri oceňovaní

Elementárny účtovné zásady sa označujú aj ako základné predpoklady účtovníctva. Predstavujú prirodzené požiadavky na vedenie účtovníctva a vykazovanie skutočností v účtovníctve. V tejto podkapitole sa budeme zaoberať aplikáciou len tých elementárnych zásad, ktoré sa týkajú konkrétnej oblasti, a to oceňovania. Medzi tieto zásady zaradíme:

- zásadu merania pomocou peňažnej jednotky,
- bilančný princíp.

Bilančný princíp tvorí základ pre konštrukciu bilancie, pre ktorú sa používa slovenské označenie súvaha, pričom súvaha je dôležitým výkazom účtovnej závierky, a taktiež z tohto princípu je odvodený aj základný tvar bilančnej rovnice, ktorý je znázornený v *schéme č. 1*.

Schéma č. 1 Bilančná rovnica

Zásada merania pomocou peňažnej jednotky vychádza z požiadavky, že každá účtovná jednotka je povinná podľa slovenskej právnej úpravy viesť účtovníctvo a zostavovať účtovnú závierku len o tých ekonomických javoch, ktoré vie spoľahlivo oceniť. Taktiež musí o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, účtovať v peňažných jednotkách v mene eur. V prípade pohľadávok a záväzkov, podielov, cenných papierov, derivátov, cenín a peňažných prostriedkov, ak sú vyjadrené v cudzej mene, je povinná účtovať v eurách aj v cudzej mene, pričom táto povinnosť platí aj pri opravných položkách a rezervách, ak majetok a záväzky, ktorých sa týkajú, sú vyjadrené v cudzej mene.

Príklad č. 1

Spoločnosť MONTI electro, s. r. o. bola založená 3 spoločníkmi. Spoločník Peter Modrý vložil do spoločnosti pri jej vzniku 20 000 € na bežný účet účtovnej jednotky, ako

peňažný vklad. Spoločník Martin Zelený vložil do spoločnosti pri jej vzniku budovu, ktorú účtovná jednotka bude využívať ako sklad, a ktorého hodnota bola určená znaleckým posudkom na 15 000 €. Spoločníčka Marta Novotná vložila do spoločnosti osobný automobil, ktorého hodnota bola určená znaleckým posudkom na 15 000 €. V takýchto prípadoch ide o nepeňažný vklad spoločníkov do spoločnosti. Dodržanie bilančného princípu je znázornené na *schéme č. 2*.

Schéma č. 2 Bilančný princíp ku dňu vzniku účtovnej jednotky

MAJETOK		ZDROJE MAJETKU	
Bankové účty	20 000,00	Základné imanie	
Stavby	15 000,00	+ zvýšenie o ocenenie peňažného vkladu	20 000,00
SHV a SHV	15 000,00	+ zvýšenie o ocenenie skladu	15 000,00
		+ zvýšenie o ocenenie auta	15 000,00
Σ MAJETKU	50 000,00	Σ ZDROJOV MAJETKU	50 000,00
MAJETOK = ZDROJE MAJETKU			

Bilančný princíp sa dodržal na jednej strane zvýšením majetku (bankové účty, stavby a samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí), ale v účtovníctve je dôležité zaznamenať aj tú skutočnosť, ako daný majetok účtovná jednotka nadobudla, z akých zdrojov. Teda na strane druhej sa zvýšil zdroj majetku vo forme základného imania.

Príklad č. 2

Účtovná jednotka MONTI electro, s. r. o. nakúpila v priebehu účtovného obdobia 20 ks televízorov po 200 €/ks bez DPH od dodávateľa ZETEL, s. r. o., ktorý je tiež platiteľom DPH. Uvedený účtovný prípad vyvolal vznik záväzku voči dodávateľovi a zároveň zvýšenie majetku vo forme tovaru a pohľadávky voči daňovému úradu z titulu DPH zaplatenej na vstupe. Danú skutočnosť sme znázornili v *schéme č. 3*, pričom predpokladáme, že uvedený príklad je pokračovaním príkladu č. 1.

Schéma č. 3 Bilančný princíp v priebehu účtovného obdobia

MAJETOK		ZDROJE MAJETKU	
Bankové účty	20 000,00	Základné imanie	50 000,00
Stavby	15 000,00	Dodávateľa	4 800,00
SHV a SHV	15 000,00	(hodnota tovaru + DPH)	
Tovar na sklade a v predajniach	4 000,00		
DPH – pohľadávka voči DÚ	800,00		
Σ MAJETKU	54 800,00	Σ ZDROJOV MAJETKU	54 800,00
MAJETOK = ZDROJE MAJETKU			

Jednotlivé druhy majetku (tovar a pohľadávku voči daňovému úradu) účtovná jednotka nadobudla z cudzích zdrojov, pretože nám vznikol záväzok voči dodávateľovi. Narástla suma majetku a taktiež aj suma zdrojov jeho krytia na 54 800 €, dodržal sa bilančný princíp.

Príklad č. 3

V priebehu účtovného obdobia účtovná jednotka odpisoval dlhodobý hmotný majetok – osobný automobil, výška odpisu bol v sume 2 500 €. Účtovná jednotka poskytla odberateľovi KIMO, s. r. o. ekonomické poradenstvo v hodnote 1 000 €, čo malo za následok vznik pohľadávky voči odberateľovi a zároveň výnos vo forme tržby z predaja služieb.

Prostredníctvom odpisov sa nepriamo znížilo ocenenie dlhodobého hmotného majetku, osobného automobilu, a to z dôvodu jeho opotrebenia pri poskytovaní servisných služieb v oblasti elektroniky. Uvedený účtovný prípad vyvolal zníženie hodnoty majetku nepriamym spôsobom, a to prostredníctvom korekčnej položky, ktorú nazývame oprávky k samostatným hnutelným veciam a k súboru hnutelných vecí a zároveň vznik nákladu.

Znázornenie vplyvu uvedených účtovných prípadov na informácie vykázané v účtovnej závierke a zároveň dodržanie bilančného princípu zobrazuje schéma č. 4.

Schéma č. 4 Vplyv nákladov a výnosov na bilančný princíp

Náklady	Výkaz ziskov a strát k ...		Výnosy
Odpisy DNM a DHM	2 500	Tržby z predaja služieb	1 000
Spolu náklady	2 500	Spolu výnosy	1 000
		STRATA	1 500
SPOLU	<u>2 500</u>	SPOLU	<u>2 500</u>

MAJETOK		ZDROJE MAJETKU	
Bankové účty	20 000,00	Základné imanie	50 000,00
Stavby	15 000,00	Dodávatelia	4 800,00
SHV a SHV	15 000,00	VH v schvaľovaní (strata)	-1 500,00
Oprávky k SHV a SHV	-2 500,00		
Tovar na sklade a v predajniach	4 000,00		
DPH – pohľadávka voči DÚ	800,00		
Odberatelia	1 000,00		
Σ MAJETKU	53 300,00	Σ ZDROJOV MAJETKU	53 300,00
MAJETOK = ZDROJE MAJETKU			

Bilančný princíp sa dodržal na jednej strane nepriamym znížením hodnoty majetku prostredníctvom oprávok a vznikom pohľadávky a na strane druhej znížením zdrojov majetku vo forme zníženia základného imania. Základné imanie sa znížilo v dôsledku straty, ktorú účtovná jednotka dosiahla, pretože náklady na odpis prevýšili výnosy z tržieb.

Príklad č. 4

Účtovnej jednotke MONTI electro, s. r. o. 30. 3. došla faktúra od ELEKTRO, s. r. o. za nákup 20 ks televízorov po 200 €/ks bez DPH a 10 ks kamier po 100 €/ks bez DPH. Uvedené druhy tovarov prijala na sklad v obstarávacej cene ešte v ten istý deň. Účtovná jednotka 15. 4. predala odberateľovi ABC, s. r. o. 15 ks televízorov za 220 €/ks bez DPH, pričom odberateľ pohľadávku uhradil 20. 4. na bankový účet účtovnej jednotky, ktorý má zriadený v eurách. Uvedené účtovné prípady sú znázornené v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Účtovné prípady v priebehu účtovného obdobia

Dátum	Doklad	Účtovný prípad	Suma	MD	D
30. 3.	PFA	Nákup 20 ks televízorov po 200 €/ks a 10 ks kamier po 100 €/ks od ELEKTRO, s. r. o. a) cena tovarov (20 x 200 + 10 x 100) b) DPH 20 % c) spolu k úhrade	5 000 1 000 6 000	131 343 -	- - 321
30. 3.	PRI	Príjem tovaru na sklad: a) televízor – 20 ks po 200 €/ks b) kamera – 10 ks po 100 €/ks	4 000 1 000	132 132	131 131
15. 4.	VFA	Predaj 15 ks televízorov po 220 €/ks odberateľovi ABC, s. r. o. a) cena tovarov (15 x 220) b) DPH 20 % c) suma pohľadávky	3 300 660 3 960	- - 311	604 343 -
15. 4.	VYD	Výdaj 15 ks televízorov zo skladu z dôvodu predaja v obstarávacej cene (200 €/ks)	3 000	504	132
20. 4.	VBÚ	Inkaso pohľadávky voči spoločnosti ABC, s. r. o. na bankový účet zriadený v eurách	3 960	221	311

Účtovná jednotka vedie skladovú evidenciu zásob tovaru – televízorov a kamier. V účtovníctve musí mať presnú evidenciu, o tom koľko jednotlivých druhov tovaru má účtovná jednotka na sklade, ale pre potreby zaúčtovania ich ešte navyše musí vyjadriť v cene, v ktorej ich nakúpila (teda ich musí oceniť). Takýmto spôsobom uplatňuje účtovná jednotka počas účtovného obdobia ako aj ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka zásadu merania pomocou peňažnej jednotky.

Vplyv uvedených účtovných prípadov na účtovnú závierku účtovnej jednotky je uvedený v *schéme č. 5*.

Schéma č. 5 Účtovná zavierka k 20. 4.

Náklady	Výkaz ziskov a strát k 20. 4.		Výnosy
504 - Predaný tovar	3 000	602 – Tržby z predaja služ.	1 000
551 – Odpis DNM a DHM	2 500	604 - Tržby za tovar	3 300
Spolu náklady	5 500	Spolu výnosy	4 300
		STRATA (účet 431)	1 200
SPOLU	<u>5 500</u>	SPOLU	<u>5 500</u>

Strana aktív	Súvaha k 20. 4.		Strana pasív
021 - Stavby (sklad)	15 000	411 - Základné imanie	50 000
022 - SHV a SHV (auto)	15 000	431 - VH v schvaľovaní	-1 200
082 - Oprávky k SHV a SHV	-2 500	321 - Dodávatelia	10 800
132 - Tovar (TV a kamery)	6 000		
4 000 + (príjem) 5 000 - (úbytok) 3 000			
221 - Bankové účty	23 960		
311 - Odberatelia	1 000		
1 000 + (vznik) 3 960 - (inkaso)			
3960			
343 - DPH na vstupe	1 140		
800 + (na vstupe) 1 000 - (na výstupe) 660			
Spolu aktíva	<u>59 600</u>	Spolu pasíva	<u>59 600</u>

Účet 131 *Obstaranie tovaru* je kalkulačným účtom, ktorý účtovná jednotka využíva na zaúčtovanie obstarania tovaru, v našom prípade kamier a televízorov. Tento účet taktiež slúži na správne vyčíslenie ocenenia, keďže na ňom sa účtuje cena tovaru a náklady súvisiace s obstaraním. Uvedený účet ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná zavierka (v našom prípade k 20. 4., pretože ide o priebežnú účtovnú zavierku, ktorú sme si zostavili, len na znázornenie vplyvu účtovných prípadov na účtovnú zavierku) musí mať nulový zostatok, preto sme ho v súvahe neuviedli. V prípade ak ku koncu účtovného obdobia nedôjde k prevzatiu tovaru na sklad, účtovná jednotka musí účet 131 *Obstaranie tovaru* vynulovať, a to takým spôsobom, že zavedie účet 139 *Tovar na ceste*.

3.3 Aplikácia všeobecne uznávaných účtovných zásad týkajúcich sa oceňovania

Všeobecne uznávané účtovné zásady sú zásady, ktoré majú povinnosť dodržiavať účtovné jednotky pri vedení účtovníctva a zostavovaní účtovnej závierky. Ich rešpektovanie právne zakotvuje zákon o účtovníctve. Medzi všeobecne uznávané účtovné zásady z oblasti oceňovania zaradujeme:

- zásadu bilančnej kontinuity,
- zásadu kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód,
- zásadu prednosti podstaty pred formou,
- zásadu zákazu kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov,
- aktuálny princíp,
- zásadu nepretržitosti pokračovania v činnosti,
- zásadu oceňovania v historických cenách,
- zásadu opatrnosti,
- zásadu vecného a časového priradovania nákladov k výnosom.

3.3.1 Zásada bilančnej kontinuity

Podstatou zásady bilančnej kontinuity je kontinuita medzi konečnými zostatkami účtov, ktoré sa vykazujú v súvahe k poslednému dňu účtovného obdobia, a začiatočnými stavmi týchto účtov k prvému dňu bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia. Táto zásada sa technicky zabezpečuje prostredníctvom uzávierkových účtov, ktorými sú *702 Konečný účet súvahový* zostavený k poslednému dňu účtovného obdobia a *701 Začiatočný účet súvahový* zostavený k prvému dňu bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia.

Příklad č. 5

Účtovná jednotka mala k 31. 12. zostatky na súvahových účtoch majetku a zdrojov majetku, ktoré sú uvedené v *tabuľke č. 2*.

Tabuľka č. 2 Konečné zostatky účtov majetku a zdrojov majetku

Číslo účtu	Názov účtu	Suma
021	Stavby	15 000,--
022	Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	15 000,--
082	Oprávky k samostatne hnutelným veciam a k SHV	2 500,--
132	Tovar	6 000,--
221	Bankové účty	23 960,--
321	Dodávatelia	10 800,--
343	Daň z pridanej hodnoty na vstupe	1 140,--
411	Základné imanie	50 000,--
431	Výsledok hospodárenia v schvaľovaní - strata	1 200,--

K poslednému dňu účtovného obdobia sa súvahové účty uzatvoria prostredníctvom účtu *702 Konečný účet súvahový*, ktorý sa skladá z konečných zostatkov účtov majetku a z konečných zostatkov účtov zdrojov majetku. Tento účet slúži ako podklad pre účtovnú jednotku na otvorenie súvahových účtov v bezprostredne nasledujúcom účtovnom období prostredníctvom účtu *701 Začiatkový účet súvahový* k prvému dňu bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia, ktorý obsahuje začiatkové stavy účtov majetku a zdrojov majetku. Pomocou tohto postupu sa dodržiava zásada bilančnej kontinuity.

Začiatkový účet súvahový sa tvorí tak, že sa konečné zostatky účtov majetkov zo strany MD účtu *702 Konečný účet súvahový* prevedú v rovnakom ocenení na stranu D *701 Začiatkový účet súvahový* a konečné zostatky účtov zdrojov majetku sa zo strany D účtu *702 Konečný účet súvahový* prevedú v rovnakom ocenení na stranu MD účtu *701 Začiatkový účet súvahový*. Takýmto spôsobom sa dodržiava podvojnoscť v účtovníctve. Väzbu medzi účtami *702 Konečný účet súvahový* a *701 Začiatkový účet súvahový* znázorňuje *schéma č. 6*.

Schéma č. 6 Postup krokov podľa zásady bilančnej kontinuity

MD	702 - Konečný účet súvahový		D
021 - Stavby	15 000,00	411 - Základné imanie	50 000,00
022 - SHV a súbory HV	15 000,00	321 - Dodávatelia	10 800,00
132 - Tovar - TV a kamery	6 000,00	082 - Oprávky k SHV a SHV	2 500,00
221 - Bankové účty	23 960,00		
311 - Odberatelia	1 000,00		
343 - DPH na vstupe	1 140,00		
431 - VH v schvaľovaní-strata	1 200,00		
Σ strany MD	63 300,00	Σ strany D	63 300,00

MD	701 - Začiatkový účet súvahový		D
411 - Základné imanie	50 000,00	021 - Stavby	15 000,00
321 - Dodávatelia	10 800,00	022 - SHV a súbory HV	15 000,00
082 - Oprávky k SHV a SHV	2 500,00	132 - Tovar - TV a kamery	6 000,00
		221 - Bankové účty	23 960,00
		311 - Odberatelia	1 000,00
		343 - DPH na vstupe	1 140,00
		431 - VH v schvaľovaní-strata	1 200,00
Σ strany MD	63 300,00	Σ strany D	63 300,00

Podkladom pre zostavenie účtovnej závierky je účet 702 *Konečný účet súvahový*, kým účet 701 *Začiatkový účet súvahový* tvorí podklad pre otvorenie účtovných kníh na začiatku bezprostredne nasledujúceho účtovného obdobia.

3.3.2 Zásada kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód

Zásada kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód je jednou z všeobecne uznávaných účtovných zásad používaných pri vedení účtovníctva a pri zostavovaní účtovnej závierky. Nazýva sa aj ako zásada stálosti metód. Jej podstata spočíva v tom, že zvolené účtovné metódy a postupy využívané počas účtovného obdobia, ako aj ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, v jednom účtovnom období sa budú aplikovať aj počas nasledujúcich účtovných období, a to za predpokladu, že existuje viacero metód účtovania, oceňovania alebo vykazovania.

V prípade, ak účtovná jednotka zmení doteraz využívané účtovné metódy a zásady, je povinná o tejto skutočnosti informovať v účtovnej závierke v poznámkach. Túto zmenu môže účtovná jednotka uskutočniť k prvému dňu účtovného obdobia, to znamená, že ak sa účtovná jednotka rozhodne, že zmení doteraz využívané účtovné metódy a zásady

v priebehu účtovného obdobia, musí spätne upraviť účtovanie a oceňovanie od prvého dňa daného účtovného obdobia. Táto zásada sa nevzťahuje na prípady, keď sa zmení právna úprava.

Príklad č. 6

Účtovná jednotka počas roka 2013 využívala na oceňovanie úbytku tovaru, metódu oceňovania, keď prvá cena na ocenenie prírastku tovaru sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku tovaru (angl. First in first out – FIFO). V priebehu nasledujúceho účtovného obdobia sa podľa úsudku manažmentu dokázalo, že metóda oceňovania úbytku váženým aritmetickým priemerom prispieva k dosiahnutiu verného a pravdivého obrazu vo väčšej miere ako ocenenie metódou FIFO, čím sa prejavuje nadradenosť zásady verného a pravdivého zobrazenia skutočnosti. Preto sa účtovná jednotka v treťom mesiaci rozhodla, že v priebehu roka 2014 bude používať metódu váženého aritmetického priemeru na ocenenie úbytku tovaru.

Rozhodnutie o zmene metódy ocenenia úbytku tovarov prijala v marci 2014, teda dovtedy používala pôvodnú metódu oceňovania, ktorou bola metóda FIFO. Podľa zásady kontinuity v používaní účtovných zásad a účtovných metód sa vyžaduje, aby sa za celé účtovné obdobie používala rovnaká metóda ocenenia úbytku, z tohto dôvodu účtovná jednotka musí urobiť spätú úpravu spôsobu ocenenia spotreby tovaru od 1. januára 2014 metódou váženého aritmetického priemeru. Táto zmena sa prejaví v účtovnej závierke a to v prvom rade v súvahe, kde sa zmení ocenenie jednotlivých druhov tovarov, a v druhom rade v poznámkach, kde je účtovná jednotka povinná uviesť zmenu, ktorá nastala v oceňovaní úbytku tovaru.

3.3.3 Zásada prednosti podstaty pred formou

Zásada prednosti podstaty pred formou znamená, že pri zobrazení transakcií a udalostí má prednosť ich podstata pred ich právnou formou, aby informácie získané z účtovnej závierky poskytovali verný a pravdivý obraz. Podľa slovenskej právnej úpravy sa zásada prednosti podstaty pred formou všeobecne neuplatňuje, ale existuje niekoľko výnimiek, ako je finančný lízing, výhrada vlastníckeho práva, nepeňažný vklad do obchodných spoločností, najmä nehnuteľnosti a pod.

Príklad č. 7

Účtovná jednotka 25. februára 2014 prenajala nákladný automobil formou finančného prenájmu od lízingovej spoločnosti, ktorý bude využívať na podnikanie.

Nákladný automobil prenajatý od lízingovej spoločnosti je podľa zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len Obchodný zákonník) formálnym vlastníctvom lízingovej spoločnosti. Keďže účtovná jednota, ako nájomca, používa auto na podnikanie, prináša jej ekonomický úžitok. Preto účtovná jednotka bude o aute ako o majetku účtovať, aj ho oceňovať a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka auto vykáže v súvahe.

3.3.4 Zásada zákazu kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov

Podstatou zásady zákazu kompenzácie majetku a záväzkov, nákladov a výnosov, príjmov a výdavkov je, že skutočnosti, ktoré sú predmetom účtovníctva, sa musia samostatne zaúčtovať, oceniť a aj samostatne vykazovať v účtovnej závierke bez vzájomného započítania.

Príklad č. 8

Účtovná jednotka dňa 24. 4. predala 15 kusov televízorov odberateľovi z Českej republiky XY, s. r. o. v hodnote 83 820 CZK, pričom kurz ECB zo dňa predchádzajúceho dňu uskutočnenia účtovného prípadu bol 1 EUR = 25,40 CZK. Účtovná jednotka pohľadávku inkasovala 9. 5. na bankový účet zriadený v eurách. Na prepočet výšky pohľadávky sa použil kurz komerčnej banky devízy – nákup 1 EUR = 22,9468 CZK. Taktiež účtovná jednotka dňa 10. 5. predala 10 kusov kamier odberateľovi DEF, s. r. o. z Ameriky v hodnote 2 640 USD, pričom kurz ECB zo dňa predchádzajúceho dňu uskutočnenia účtovného prípadu bol 1 EUR = 1,32 USD. Účtovná jednotka pohľadávku inkasovala 24. 5. na bankový účet zriadený v eurách, pričom na prepočet inkasovanej sumy sa použil kurz komerčnej banky devízy – nákup 1 EUR = 1,55294 USD. Vzniknuté účtovné prípady sú znázornené v *tabuľke č. 3*

Tabuľka č. 3 Účtovné prípady týkajúce sa kurzových rozdielov

Dátum	Dokl.	Účtovný prípad	Suma	MD	D
24. 4.	VFA	Predaj 15 ks televízorov odberateľovi XY, s. r. o. z Českej republiky v sume 83 820 CZK (kurz ECB zo dňa predchádzajúceho dňu uskutočnenia účtovného prípadu 1 EUR = 25,40 CZK)	3 300,--	311	604
24. 4.	VYD	Výdaj 15 ks televízorov zo skladu z dôvodu predaja v obstarávacej cene (200 €/ks)	3 000,--	504	132
9. 5.	VBÚ	Inkaso pohľadávky voči odberateľovi XY, s. r. o. v hodnote 83 820 CZK na bankový účet zriadený v eurách (kurz komerčnej banky devízy – nákup 1 EUR = 22,9468 CZK)	3 652,80	221	311
9. 5.	IÚD	Kurzový rozdiel – kurzový zisk na účte 311 <i>Odberatelia</i>	352,80	311	663
10. 5.	VFA	Predaj 10 ks kamier odberateľovi DEF, s. r. o. z Ameriky v sume 2 640 USD (kurz ECB zo dňa predchádzajúceho dňu uskutočnenia účtovného prípadu 1 EUR = 1,32 USD)	2 000,--	311	604
10. 5.	VYD	Výdaj 10 ks kamier zo skladu z dôvodu predaja v obstarávacej cene (100 €/ks)	1 000,--	504	132
24. 5.	VBÚ	Inkaso pohľadávky voči odberateľovi DEF, s. r. o. v hodnote 2 640 USD na bankový účet zriadený v eurách (kurz komerčnej banky devízy – nákup 1 EUR = 1,55294 USD)	1 700,--	221	311
24. 5.	IÚD	Kurzový rozdiel – kurzová strata na účte 311 <i>Odberatelia</i>	300,--	563	311

Pri inkase pohľadávky voči odberateľovi XY, s. r. o. vznikol účtovnej jednotke kurzový rozdiel – kurzový zisk v ocenení 352,80 €, ktorý zaúčtovala ako výnos a pri inkase pohľadávky voči odberateľovi DEF, s. r. o. vyčíslila kurzový rozdiel – kurzovú stratu v ocenení 300,00 €, ktorú musí oceniť a zaúčtovať ako náklad pri rešpektovaní zákazu vzájomnej kompenzácie nákladov a výnosov.

Ak by účtovná jednotka zaúčtovala kurzovú stratu v hodnote 300,00 € ako zníženie ocenenia kurzového zisku, porušila by sa zásada zákazu kompenzácie v oblasti nákladov a výnosov, hoci porovnaním kurzového zisku a kurzovej straty by sme dostali rovnaký výsledok, a to kurzový zisk v hodnote 52,80 €. Zároveň platí, že v účtovnej závierke vo Výkaze ziskov a strát sa musí samostatne oceniť a vykázat kurzová strata v ocenení 300,00 € (ako náklad) a samostatne kurzový zisk v ocenení 352,80 € (výnos).

3.3.5 Akruálny princíp

Akruálny princíp znamená, že sa transakcie a udalosti oceňujú a vykazujú v čase ich vzniku, teda nie v čase príjmu alebo výdavku peňažných prostriedkov alebo ich ekvivalentov, a sú ocenené a vykázané vo finančných výkazoch v účtovnom období, ktorým časovo a vecne súvisia.

Príklad č. 9

Účtovná jednotka predala odberateľovi Gelka, s. r. o. v roku 2013 na faktúru 20 kusov televízorov po 400 €/kus. Odberateľ zaplatil za faktúru na bankový účet účtovnej jednotky až v roku 2014.

Účtovnej jednotke vznikla pohľadávka v ocenení 8 000 € a súčasne aj výnos – tržba z predaja tovaru. Výnos má vplyv na výsledok hospodárenia v roku 2013, a to takým spôsobom, že sa jeho ocenenie zvýši o 8 000 €, aj keď účtovná jednotka do dňa, ku ktorému sa zostavila účtovná závierka za rok 2013, pohľadávku od odberateľa neinkasovala.

Odberateľ Gelka, s. r. o., zaplatil účtovnej jednotke za tovar v roku 2014, ale účtovnej jednotke v roku 2014 nevznikol z tejto transakcie žiadny vplyv na výsledok hospodárenia, hoci dosiahol príjem v ocenení 8 000 €. Pohyb peňažných prostriedkov účtovná jednotka zaúčtuje v účtovnom období, v ktorom vznikol, teda v roku 2014, a to ako zvýšenie ocenenia účtu *221 Bankové účty* o 8 000 € a zánik pohľadávky na účte *311 Odberatelia*.

3.3.6 Zásada nepretržitosti pokračovania v činnosti

Zásada nepretržitosti pokračovania v činnosti sa uplatňuje pri zostavovaní riadnej účtovnej závierky, pretože sa nepredpokladá ukončenie činnosti účtovnej jednotky alebo obmedzenie rozsahu jej podnikateľských aktivít, čo by viedlo k zániku účtovnej jednotky. V súlade s touto zásadou sú majetok a zdroje majetku vykázané a ocenené na základe toho, že účtovná jednotka bude schopná realizovať svoj majetok a plniť svoje záväzky pri podnikaní.

Účtovná jednotka je povinná použiť účtovné zásady a účtovné metódy, teda aj účtovné zásady a metódy aplikované pri oceňovaní, spôsobom, ktorý vychádza z predpokladu, že bude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti. Ak by nastala skutočnosť, ktorá účtovnej jednotke obmedzí ďalšie fungovanie, t. j. ktorá by viedla k zániku spoločnosti, účtovná jednotka je povinná v účtovnej závierke v poznámkach túto skutočnosť uviesť.

Príklad č. 10

Účtovná jednotka zistila v priebehu účtovného obdobia, že nie je schopná splácať svoje záväzky v lehote splatnosti, čo viedlo k strate rozhodujúcich dodávateľov. Touto skutočnosťou vzniklo riziko porušenia zásady nepretržitého pokračovania v činnosti. Vedenie na zmiernenie rizika zániku spoločnosti zostavilo plán na získanie peňažných prostriedkov inými formami ako doteraz a taktiež na získanie nových dodávateľov. Účtovná jednotka sa rozhodla prediť osobný automobil, ktorý mala vo vlastníctve, snažila sa získať dodatočný kapitál a náhradné dodávky, tým pádom aj nových dodávateľov. Takýmto spôsobom sa jej podarilo riziko zániku spoločnosti znížiť a aj zásada nepretržitosti pokračovania v činnosti zostala dodržaná.

Keďže účtovnej jednotke vzniklo predpoklad porušenia zásady nepretržitého pokračovania v činnosti, je povinná túto skutočnosť uviesť v účtovnej závierke v poznámkach, a ak je to potrebné, tak aj upraviť ocenenie jednotlivých druhov majetkov a záväzkov (účtovná jednotka precení majetok a záväzky na reálnu hodnotu).

3.3.7 Zásada oceňovania v historických cenách

Zásada oceňovania v historických cenách je základnou zásadou, ktorá sa uplatňuje pri oceňovaní majetku a záväzkov. Táto zásada vychádza z toho, že majetok a záväzky sa oceňujú v cene, za ktorú sa obstarali, vytvorili vlastnou činnosťou alebo nadobudli iným spôsobom v minulosti. Vtedy hovoríme o prvotnom ocenení. Nevýhodou uplatňovania zásady oceňovania v historických cenách je, že neberie do úvahy vplyv zmien cien a zmeny kúpnej sily peňazí.

Princíp oceňovania v historických cenách sa prakticky aplikuje takto:

- *Majetok* sa oceňuje v peňažných sumách, ktoré im boli priradené pri ich vzniku:
 - **Obstarávacou cenou** – ak bol majetok obstaraný kúpou. Podľa zákona o účtovníctve sa obstarávacou cenou rozumie: „cena, za ktorú sa majetok obstaral, a náklady súvisiace s jeho obstaraním“¹⁸.
 - **Vlastnými nákladmi** – ak bol majetok vytvorený vlastnou činnosťou. Podľa zákona o účtovníctve sa vlastnými nákladmi rozumie:
 - „pri zásobách vytvorených vlastnou činnosťou priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť, prípadne aj časť nepriamych nákladov, ktorá sa vzťahuje na výrobu alebo na inú činnosť,
 - pri hmotnom majetku okrem zásob a nehmotnom majetku okrem pohľadávok vytvorenom vlastnou činnosťou priame náklady vynaložené na výrobu alebo inú činnosť a nepriame náklady, ktoré sa vzťahujú na výrobu alebo inú činnosť.“¹⁹
 - **Menovitou hodnotou** sa oceňujú pohľadávky pri ich vzniku. Menovitá hodnota je „cena, ktorá je uvedená na peňažných prostriedkoch a ceninách, alebo suma, na ktorú pohľadávka alebo záväzok znie.“²⁰
 - **Reprodukčnou obstarávacou cenou**, pričom reprodukčnou obstarávacou cenou sa rozumie: „cena, za ktorú by sa majetok obstaral v čase, keď sa o ňom účtuje.“²¹
- *Záväzky* pri ich vzniku sa oceňujú **menovitou hodnotou**, t. j. cenou na ktorú záväzok znie. Záväzky sa taktiež oceňujú aj **obstarávacou cenou**, a to v prípade ak boli záväzky prevzaté od inej účtovnej jednotky.

„Účtovníctvo je aj v súčasnosti založené na historických cenách (až na malé výnimky), ale z dôvodu zrealnenia ocenenia sa ku dňu, ku ktorému sa zostavuje každá účtovná závierka, ocenenie upravuje na účtovné hodnoty (napr. formou účtovania opravnej položky k majetku, zmeny reálnej hodnoty majetku).“²²

¹⁸ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov § 25 ods. 6. písm. a).

¹⁹ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov § 25 ods. 6. písm. c).

²⁰ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov § 25 ods. 6. písm. d).

²¹ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov § 25 ods. 6. písm. b).

²² ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: *Účtovníctvo*. 1. vydanie, Bratislava, IURA EDITION, 2012. ISBN 978-80-8087-418-8 s. 112.

Príklad č. 11

Účtovná jednotka nakúpila 22. 4. 2014 od dodávateľa Electric, s. r. o., 10 kusov televízorov po 200 €/kus bez DPH. Spoločnosť Electric, s. r. o. tovar dopravil svojím nákladným autom 30. 4. 2014, za túto službu vyfakturoval aj prepravné v hodnote 10 € bez DPH.

Účtovná jednotka obstarala tovar kúpou, t. j. tovar ocení obstarávacou cenou. Na určenie presnej výšky obstarávacej ceny použije účet *131 Obstaranie tovaru*, ktorý je kalkulačným účtom. Postup zaúčtovania a ocenenia obstaraného tovaru je znázornený v *tabuľke č.4*.

Tabuľka č. 4 Účtovné prípady spojené s obstaraním tovaru

Dátum	Dokl.	Účtovný prípad	Suma	MD	D
22. 4.	PFA	Nákup 10 ks televízorov od Electric, s. r. o. a) cena tovaru b) DPH 20 % c) celkom	2 000,-- 400,-- 2 400,--	131 343	321
30. 4.	PFA	Preprava 10 ks televízorov a) cena prepravy b) DPH 20 % c) celkom	10,-- 2,-- 12,--	131 343	321
30. 4.	PRI	Príjem 10 ks televízorov na sklad v obstarávacej cene (201 €/kus)	2 010,--	132	131

Obstarávacia cena nakúpeného tovaru je historickou cenou, a v nej má spoločnosť televízor zaúčtovaný v účtovníctve, keďže túto skutočnosť vie preukázať aj účtovnými dokladmi. Účtovná jednotka vo svojej účtovnej závierke, konkrétne v súvahe tovar vykáže v ocenení v obstarávacej cene v časti *brutto*.

3.3.8 Zásada opatrnosti

Podstatou zásady opatrnosti je oceňovanie majetku a záväzkov so zohľadnením možného rizika, t. j. vykazovať majetok v čo najnižšej a záväzky v čo najvyššej cene. Táto zásada priamo súvisí s oceňovaním ku dňu uskutočnenia účtovného prípadu a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka sa podľa zákona o účtovníctve zohľadňujú predpokladané riziká a straty, ktoré sa týkajú majetku a záväzkov, ale len tie,

ktoré sú známe k tomuto dňu. Daná požiadavka sa v účtovníctve vyjadruje prostredníctvom:

- **opravných položiek,**
- **rezerv,**
- **odpisov.**

Opravné položky sa tvoria vtedy ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo zníženie hodnoty majetku v porovnaní s jeho ocenením v účtovníctve, pričom ocenením v účtovníctve rozumieme obstarávaciu cenu majetku zníženú o oprávky (suma odpisov) a o vytvorené opravné položky.

Příklad č. 12

Účtovná jednotka mala na sklade tovaru ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka 200 kusov televízorov, a ktorých obstarávacía cena bola 200 €/ks. Účtovná jednotka ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka zistila, že ich dokáže predat iba za 185 €/ks, pričom jej vzniknú náklady na predaj a vyskladnenie vo výške 1 €/ks. Postup výpočtu opravnej položky je znázornené v *tabuľke č. 5*.

Tabuľka č. 5 Postup výpočtu opravnej položky a jej zaúčtovanie

Ocenenie		Výpočet	Suma v €		
Obstarávacía cena		200 x 200	40 000,00		
Čistá realizačná hodnota ²³		185 x 200 – 1 x 200	36 800,00		
účtovná hodnota > čistá realizačná hodnota					
Opravná položka		40 000 – 36 800	3 200,00		
Zaúčtovanie:					
Dátum	Doklad	Účtovný prípad	Suma	MD	D
31.12.	IÚD	Tvorba opravnej položky k tovaru	3 200,00	505	196

Opravná položka nepriamo znižuje ocenenie tovaru, v našom prípade televízorov, preto sa zaúčtuje spôsobom, aký je uvedený v *tabuľke č. 5*.

Výška opravnej položky sa uvádza v súvahe pri príslušnom druhu majetku na strane aktív v kolónke *korekcia*, teda nepriamo znižuje hodnotu majetku. Zároveň predstavuje pre účtovnú jednotku náklad a vykazuje sa vo výkaze ziskov a strát. Z daňového hľadiska ide o daňovo neuznaný náklad, teda zvyšuje základ dane pri výpočte dane z príjmov právnickej osoby.

²³ Čistá realizačná hodnota predstavuje predpokladanú predajnú cenu majetku alebo zásob zníženú o predpokladané náklady súvisiace s ich predajom.

Rezervy predstavujú „záväzky s neistým časovým vymedzením alebo výškou“²⁴. Podľa postupov účtovania v podvojnóm účtovníctve rezerva „je záväzok predstavujúci existujúcu povinnosť účtovnej jednotky, ktorá vznikla z minulých udalostí, je pravdepodobné, že v budúcnosti zníži ekonomické úžitky účtovnej jednotky, pričom ak nie je známa presná výška tohto záväzku, ocení sa odhadom v sume dostatočnej na splnenie existujúcej povinnosti ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka pri zohľadnení rizík a neistôt.“²⁵

Príklad č. 13

Účtovná jednotka počas bežného účtovného obdobia prevzala na sklad 30 kusov kamier od spoločnosti ELEK, s. r. o. v predpokladanej cene 90 € bez DPH za kus. Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka nedostala faktúru od dodávateľa. Zo zmluvných podmienok o dodávkach tovaru medzi oboma subjektmi vyplýva, že účtovná jednotka má nárok na zľavu vo výške od 4 % do 10 % z ceny tovaru podľa jednotlivých druhov, pričom zľava je zohľadnená vo vystavených faktúrach spoločnosťou ELEK, s. r. o. Výpočet výšky rezervy a jej zaúčtovanie je uvedené v *tabuľke č. 6*.

Tabuľka č. 6 Výpočet výšky rezervy a jej zaúčtovanie

Nevieme presnú sumu ↔ tvorba rezervy				
Výpočet výšky rezervy (bez zohľadnenia možnej zľavy)			30 x 90 = 2 700	
Zaúčtovanie:				
Doklad	Účtovný prípad	Suma	MD	D
PRI	Príjem 30 kusov kamier na sklad	2 700,00	132	131
IÚD	Tvorba rezervy na obstarané kamery	2 700,00	131	323

Výška rezervy sa vykáže v ocenení bez zohľadnenia možnej zľavy, a to 2 700 € v účtovnej závierke v súvahe na strane pasív ako krátkodobá rezerva. V prípade ak v nasledujúcom účtovnom období účtovnej jednotke príde faktúra od dodávateľa účtuje o zrušení tejto rezervy a vzniku záväzku voči dodávateľovi.

Odpis²⁶ predstavuje časť hodnoty dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, vyjadrenej v peňažných jednotkách, ktorá zodpovedá jeho opotrebeniu, pretože charakteristickou črtou tohto majetku je, že dlhodobým používaním sa opotrebuje.

²⁴ Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov, § 26 ods. 5.

²⁵ Opatrenie MF SR č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre podnikateľov účtujúci v sústave podvojného účtovníctva, § 19 ods. 1.

²⁶ ŠLOSÁROVÁ, A. a kol.: *Účtovníctvo*. 1. vydanie, IURA EDITION, 2012, ISBN 978-80-8087-418-8, s. 59 – 60.

V dôsledku čoho sa znižuje aj jeho ocenenie v účtovníctve. Výška odpisov závisí od dvoch základných faktorov:

- obstarávacia cena (resp. reprodukčnej obstarávacej ceny alebo vlastných nákladov), za ktorú bol daný dlhodobý hmotný a nehmotný majetok obstaraný,
- odpisová sadzba.

Podľa slovenskej právnej úpravy v účtovníctve sa používa nepriamy spôsob odpisovania, pri ktorom sa priamo neznižuje obstarávacia cena dlhodobého hmotného a nehmotného majetku účtovaného na účtoch účtovej skupiny 01 *Dlhodobý nehmotný majetok* a 02 *Dlhodobý hmotný majetok - odpisovaný*. Na tento účel sa využívajú účty oprávok, účtovaných na účtoch účtovej skupiny 07 *Oprávky k dlhodobému nehmotnému majetku* a 08 *Oprávky k dlhodobému hmotnému majetku*.

Príklad č. 14

Účtovná jednotka obstarala k 1. 4. 2014 nákladný automobil, ktorého doba použiteľnosti je 6 rokov a obstarávacia cena je 30 000 €. Nákladný automobil zaradila do užívania k 15. 4. 2014. Podľa internej smernice majetok začne odpisovať od nasledujúceho mesiaca po zaradení do používania a odpisuje až do vyradenia časovou rovnomernou metódou odpisovania. Účtovná jednotka uplatňuje podľa slovenskej právnej úpravy mesačné odpisy o ktorých účtuje mesačne. Účtovná jednotka zostavila odpisový plán, ktorý je znázornený v *tabuľke č. 7*.

Tabuľka č. 7 Odpisový plán

Rok	Ocenenie v účtovníctve	Sadzba	Ročný odpis	Oprávky	Zostatková hodnota
1.	30 000,00	1*8/6*12	3 334,00	3 334,00	26 666,00
2.	30 000,00	1/6	5 000,00	8 334,00	21 666,00
3.	30 000,00	1/6	5 000,00	13 334,00	16 666,00
4.	30 000,00	1/6	5 000,00	18 334,00	11 666,00
5.	30 000,00	1/6	5 000,00	23 334,00	6 666,00
6.	30 000,00	1/6	5 000,00	28 334,00	1 666,00
7.	30 000,00	1*4/6*12	1 666,00	30 000,00	0,00

Účtovná jednotka ročný odpis v prvom roku odpisovania zaúčtovala k 31. 12. 2014. Účtovnej jednotke počas účtovného obdobia vznikli účtovné prípady spojené s obstaraním, zaradením a odpisovaním dlhodobého hmotného majetku, ktoré sú uvedené v *tabuľke č. 8*.

Tabuľka č. 8 Zaúčtovanie obstarania a odpisov nákladného automobilu za rok 2014

Dátum	Doklad	Účtovný prípad	Suma	MD	D
1. 4.	PFA	Nákup nákladného automobilu: a) cena nákladného automobilu b) DPH 20 % c) spolu k úhrade	30 000 6 000 36 000	042 343 -	- - 321
15. 4.	PoZ	Zaradenie nákladného automobilu	30 000	022	042
31.12.	IÚD	Odpis nákladného automobilu za rok 2014	3 334	551	082

Výška odpisov nepriamo znižuje ocenenie dlhodobého hmotného majetku, v našom prípade nákladného automobilu. V účtovnej závierke v súvahe sa vykazuje na strane aktív pri príslušnom druhu dlhodobého majetku v časti *korekcia*, a slúži na výpočet netto hodnoty daného majetku a to pri vertikálnej aj horizontálnej štruktúre súvahy. Súčasne so vznikom účtu oprávok vzniká aj náklad, ktorý sa uvádza v účtovnej závierke vo výkaze ziskov a strát a slúži na výpočet výsledku hospodárenia. Z daňového hľadiska je daňovo uznaným nákladom len do výšky daňových odpisov, ktoré sa vypočítajú podľa zákona o daní z príjmov.

3.3.9 Zásada vecného a časového priradovania nákladov k výnosom

Pri zásade vecného a časového priradovania nákladov k výnosom ide o spôsob vykazovania nákladov vo vzťahu k prislúchajúcim výnosom v konkrétnom účtovnom období, t. j. ak účtovnej jednotke počas účtovného obdobia vznikol výnos, účtovná jednotka je povinná zaúčtovať náklad, ktorý s ním súvisí.

Príklad č. 15

Účtovná jednotka predala 10 kusov kamier spoločnosti IMKA, s. r. o. za 150 €/kus bez DPH. Pri predaji kamier účtuje výnos – tržby z predaja tovaru v ocenení 1 500 €. Je povinná zaúčtovať náklady v podobe predaného tovaru oceneného v obstarávacej cene, teda v ocenení 1 000 €. Porovnaním výnosov a nákladov účtovná jednotka vyčíslí výsledok hospodárenia za dané účtovné obdobie z uvedenej činnosti v ocenení 500 €, ako zisk.

ZÁVER

Cieľom bakalárskej práce bolo analyzovať problematiku účtovných zásad aplikovaných pri oceňovaní jednotlivých druhov majetku a záväzkov podnikateľskej účtovnej jednotky počas účtovného obdobia a ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka a poskytnúť ucelený pohľad na danú problematiku.

V rámci práce sme sa zamerali na analýzu problematiky oceňovacích zásad a aplikácie týchto poznatkov do praxe v oblasti oceňovania.

Prvým parciálnym cieľom bola bližšie charakterizovať a teoreticky vymedziť oceňovanie majetku a záväzkov podľa slovenskej právnej úpravy. Oceňovanie jednotlivých druhov majetkov sa môže líšiť, preto je z pohľadu účtovnej jednotky nesmierne dôležité, aby zvolila tie správne oceňovacie veličiny a tým aj dodržala základnú účtovnú zásadu, ktorá poukazuje na to, že účtovníctvo má poskytovať verný a pravdivý obraz.

Druhým parciálnym cieľom bola objasnenie problematiky týkajúcich sa účtovných zásad. V rámci prvej kapitoly sme ich vymenovali a bližšie charakterizovali. Podnikateľský subjekt získava informácie potrebné na prijímanie rozhodnutí zo svojho účtovníctva a z účtovnej závierky. Aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva, účtovná jednotka musí uplatňovať určité zásady. Tieto zásady sa členia na elementárne, bez ktorých by účtovníctvo neexistovalo, a na všeobecne uznávané účtovné zásady, ktoré sú určité pravidlá, ktoré sa vyvinuli na zabezpečenie základného cieľa účtovníctva, ktorým je podať verné a pravdivé informácie o účtovnej jednotke.

Tretím a zároveň aj posledným parciálnym cieľom bola bližšia charakteristika a teoretické objasnenie účtovných zásad aplikovaných pri oceňovaní majetku a záväzkov pre potreby ich správneho uplatňovania v praxi. V rámci prvej kapitoly sme objasnili účtovné zásady a ich spojitosť s oceňovaním majetku a záväzkov a v rámci tretej kapitoly sme sa zase zamerali na využívanie týchto zásad z praktického hľadiska prostredníctvom jednoduchých príkladov. Taktiež sme poukázali pri aplikácii jednotlivých oceňovacích zásad na ich vplyv na účtovnú závierku účtovnej jednotky. Snažili sme sa priblížiť postup

akým sa účtovná jednotka riadi pri uplatňovaní zásad oceňovania pri majetkoch a záväzkoch, aby nedošlo k porušeniu akýchkoľvek zákonom stanovených zásad.

S pretrvávajúcim vývojom ekonomiky a spoločnosti rastú aj nároky na kvalitné informácie z účtovníctva a z účtovnej závierky, ktoré je možné uspokojiť len neustálym zdokonaľovaním účtovných zásad. Aplikácia účtovných zásad je úzko prepojené s oceňovaním a tieto zásady sú nevyhnutné na ocenenie majetku a záväzkov účtovnej jednotky v kontexte zachovania verného a pravdivého zobrazenia skutočnosti.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

Knižné publikácie

- [1] MÁZIKOVÁ K. – BOUŠKOVÁ D. – MATEÁŠIKOVÁ M. 2009. *Účtovníctvo A (učebný text)*. 1. vydanie. Bratislava. IURA EDITION, 2009. 198 s. ISBN 978-80-8078-294-8.
- [2] ŠLOSÁR, R. – ŠLOSÁROVÁ, A. 2005. *Podvojný účtovníctvo pre podnikateľov*. Bratislava. IURA EDITION, 2005. 199 s. ISBN 80-8078-043-9.
- [3] ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2012. *Účtovníctvo*. 1. vydanie. Bratislava. IURA EDITION, 2012. 290 s. ISBN 978-80-8087-418-8.
- [4] ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2009. *Účtovníctvo B (učebný text)*. 1. vydanie. Bratislava. IURA EDITION, 2009. 272 s. ISBN 978-80-8078-244-3.
- [5] ŠLOSÁROVÁ, A. a kol. 2006. *Analýza účtovnej závierky*. Bratislava. IURA EDITION, 2006. 478 s. ISBN 80-8078-070-6.

Článok v časopise

- [6] BEDNÁROVÁ, B. 2013. Teoretické východiská oceňovania v účtovníctve so zameraním na účtovné zásady. *IN AIESA – budovanie spoločnosti založenej na vedomostiach: zborník: 15. medzinárodná vedecká konferencia*. Bratislava. EKONÓM, 2013. 8 s. CD – ROM. ISBN 978-80-225-3770-4.
- [7] PAKŠIOVÁ, R. 2011. Možnosti oceňovania a ohodnocovania v účtovníctve. *Dane a účtovníctvo v praxi*. Bratislava. IURA EDITION, 2011. [online]. vyd. 5. Dostupné na: <<http://www.daneauctovnictvo.sk/sk/casopis/dane-a-uctovnictvo-v-praxi/moznosti-ocenovania-a-ohodnocovania-v-uctovnictve.m-1477.html>>

Právne normy

- [8] Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

[9] Zákon č. 595/2003 Z. z. o daní z příjmov v znení neskorších predpisov

[10] Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 23054/2002-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva

[11] Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 4455/2003-92, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o usporiadaní, označovaní a obsahovom vymedzení položiek individuálnej účtovej závierky a rozsah údajov určených na zverejnenie pre podnikateľov účtujúcich v sústave podvojného účtovníctva

Elektronické zdroje

www.cfo.sk

www.daneauctovnictvo.sk

www.danovecentrum.sk

www.porada.sk

www.portal.gov.sk

www.skau.sk